

عنوان:

تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری کننده از عفونت ناشی از هپاتیت B، هپاتیت C و ایدز در پرستاران بخش‌های ICU بیمارستان امام حسن (ع) شهر بجنورد در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰

استاد راهنما:

دکتر محمد اسدپور

اساتید مشاور:

دکتر حسن احمدی نیا

دکتر هادی اسلامی

دانشجو

اعظم سادات شاکری

بهمن ماه ۱۴۰۱

شماره پایان‌نامه: ۲۹

چکیده

مقدمه: پرسنل حرف پزشکی به طور روزمره از طرق مختلف در معرض ابتلا به عفونت‌های ویروسی از جمله هپاتیت B، هپاتیت C و HIV قرار می‌گیرند. اجتناب از تماس شغلی با خون، اولین راه جلوگیری از انتقال ویروس‌های فوق در پرسنل می‌باشد؛ و آسیب‌های ناشی از فرورفتن سوزن شایع‌ترین و معمول‌ترین شکل تماس شغلی با خون می‌باشند که تمام افراد شاغل در سیستم بهداشتی درمانی را تهدید نموده و عفونت‌های مرتبط با مراقبت‌های بهداشتی به صورت یک مشکل جدی باعث ناخوشی و مرگومیر کارکنان خدمات بهداشتی که از بیماران بستری شده در بیمارستان مراقبت می‌کنند، می‌شود. به طور کلی احتمال انتقال عفونت به کارکنان مراکز بهداشتی و درمانی بیش از سایر مراکز است. در این مطالعه، تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری کننده از عفونت ناشی از هپاتیت B، هپاتیت C و ایدز در پرستاران بخش‌های ICU بیمارستان امام حسن (ع) شهر بجنورد انجام شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر، مطالعه نیمه تجربی و محیط این پژوهش بیمارستان امام حسن (ع) شهر بجنورد بود. در این مطالعه کلیه پرستاران بخش آی سی یو که 76 نفر هستند، به صورت سرشماری وارد مطالعه شدند و به صورت تصادفی ساده به دو گروه کنترل و مداخله تخصیص داده شد، جمع‌آوری اطلاعات به این صورت بود که پس از توضیح اهداف پژوهش و کسب رضایت از نمونه‌ها، پرسشنامه در اختیار نمونه‌های هر دو گروه قرار گرفت، پس از جمع‌آوری داده‌های مرحله اول و تحلیل داده‌های گروه آزمون و تعیین نیازهای آموزشی، مداخله آموزشی طراحی و در ۵ جلسه ۳۰-۴۵ دقیقه‌ای برای گروه آزمون بر طبق الگو و به صورت حضوری و غیرحضوری و با استفاده از روش‌های سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، نمایش فیلم‌های آموزشی جهت نمایش عملی نحوه رعایت احتیاط‌های استاندارد ارائه شد. در گروه کنترل هیچ‌گونه مداخله آموزشی در این مدت، صورت نگرفت، دو ماه بعد از مداخله آموزشی به منظور تعیین تأثیر برنامه آموزشی مجدداً پرسشنامه موردنظر در اختیار دو گروه قرار گرفتند. نتایج توسط نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۱۸ پس از بررسی فرض نرمالیتی داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف و برخورداری داده‌ها از توزیع

نرمال، با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل، تی زوجی و مجذور کای تجزیه و تحلیل شدند. در صورت عدم توزیع طبیعی داده‌ها از معادل ناپارامتریک آزمون‌ها استفاده شد. اطلاعات به صورت میانگین، انحراف معیار، و تعداد (درصد) گزارش می‌شوند. سطح معنی‌داری در تمام آزمون‌ها کمتر با ۵ درصد در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج آنالیز کواریانس نشان داد، سازه خودکارآمدی ($p < 0/001$) و سازه موانع درک شده ($p < 0/001$) رفتارهای پیشگیری‌کننده از بیماری عفونی هپاتیت و ایدز را پیش‌بینی کردند. در گروه آزمون، بعد از مداخله آموزشی افزایش معناداری در رفتار پیشگیرانه نیدل استیک در پرستاران مراقبت ویژه ($p < 0/05$) مشاهده شد، و در مورد رفتار افزایش ایجاد شده در گروه آزمون معنادار بود ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: مداخله آموزشی با تاکید بر سازه‌های الگوی باور بهداشتی از جمله خودکارآمدی و موانع درک شده تغییراتی در عملکرد گروه آزمون در جهت اتخاذ رفتارهای پیشگیری‌کننده از بیماری‌های منتقله از راه خون، هپاتیت B و C و ایدز ایجاد کرد. **کلیدواژه‌ها:** مداخله آموزشی، الگوی اعتقاد بهداشتی، رفتار، هپاتیت B، C و ایدز